

чення молоді — сукупностей якостей людини, які забезпечують адекватну поведінку в суспільстві, іншими словами визначення себе, свого місця, своєї ролі. Особиста праця має животворний вплив на того, хто працює.¹

В реаліях українського сьогодення майбутній юрист повинен бути активним суб'єктом з природно-правовим мисленням прагнення до «доброго і справедливого», мати почуття відповідальності за розвиток суспільства, правомірну професійну поведінку і почуття впевненості у своєму майбутньому.

У певних ситуаціях людина виступає як пасивний об'єкт дії інших людей — суб'єктів, у деяких ситуаціях їй властива реактивність (як спонтанна реакція на зовнішню дію), але відмінність людини від усіх інших істот виявляється у безмежному розвитку її здатності до активної поведінки. Людина є істинно активною істотою — справжнім суб'єктом діяльності.

Професійному становленню юриста сприятиме самосвідомість, самооцінка, самоконтроль у процесі користування правовими інструментами та використання можливостей юридичної науки.

Викладачі вузів можуть готувати висококласних фахівців лише у тому разі, якщо самі залучені до фундаментальних досліджень. Тому все взаємопов'язане: наука підтримує на належному рівні освіту, а остання, своєю чергою, дозволяє розвиватися науці. З такою країною у світі рахуються, її поважають.

Тимчик Г. С., старш. викл.
кафедри теорії та історії держави і права

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ НАУКОВОСТІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТАМИ ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ»

Вирішення завдань реформування вищої економічної освіти у відповідності до сучасних світових вимог та підготовка кваліфікованих юристів, конкурентоздатних на ринку праці, здатних до компетентної, відповідальної та ефективної діяльності за своєю спеціальністю на рівні світових стандартів не можливі без підвищення ролі самостійної роботи студентів.

---

¹ *Кара-Мурза С. Г.* Знову запитання до вождів. — К. : Оріяни, 1998. — С. 60.

Самостійна робота студента — це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Вона є важливою складовою навчального процесу, що впливає на глибину та стійкість набутих знань і вмій, які допомагають творчо застосовувати їх у майбутній професійній діяльності.

У ході самостійної роботи студент має перетворитися в активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

З метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання, а також для напрацювання досвіду роботи з нормативно-правовими актами та науковою юридичною літературою, проектами законодавства навчальним планом дисципліни «Нормотворча діяльність» (яка викладається для студентів 2 курсу юридичного факультету) передбачено виконання індивідуальної роботи, яка полягає у самостійній підготовці студентом проекту нормативно-правового акту.

Підготовка проекту нормативно-правового акту є індивідуальною роботою студента, що має самостійний науковий характер і є важливим етапом навчального процесу та підготовки бакалаврів-юристів.

При виконанні вказаного індивідуального завдання студент матиме змогу:

— поглибити теоретичні знання, здобуті в процесі вивчення навчальної дисципліни «Нормотворча діяльність», навчитися самостійно працювати з науковими джерелами, законодавчим матеріалом, робити власні узагальнення і висновки;

— навчитися аналізувати положення нормативно-правових актів, наукові думки різних фахівців;

— формулювати свої власні пропозиції і рекомендації по вдосконаленню правового регулювання тої чи іншої сфери суспільних відносин.

Індивідуальна робота повинна представляти собою самостійне, осмислене викладення положень нормативно-правового акту, що базуються на вивченні наукової літератури та законодавства (як національного, так і міжнародного).

При виконанні індивідуального завдання важливим є реалізація принципу науковості, який має велике значення в період побудови

нових економічних відносин і проведення правової реформи. Принцип науковості передбачає ґрунтовну наукове опрацювання відповідності підготовленого проекту акту реальним суспільним відносинам. З цією метою студенту при і виконанні індивідуального завдання необхідно проводити наукові дослідження, а при необхідності вивчити міжнародний досвід, правозастосовну практику тощо.

Принцип науковості полягає також в тому, що студент при підготовці індивідуального завдання не тільки брав на озброєння різні наукові теорії та погляди, але й уміло використовував практику застосування права, роблячи з неї правильні висновки та рекомендації.

При виконанні індивідуального завдання обов'язково повинні бути використані спеціальні наукові дослідження з вибраної теми. Студент, керуючись принципом науковості, повинен враховувати різні наукові погляди та концепції, які допоможуть йому в правильному регулюванні тих ;-і чи інших суспільних відносин. Таким чином, конкретний проект нормативно-правового акту, підготовлений студентом буде не волюнтаристським, суб'єктивним, а науково обґрунтованим. Це передбачає: передусім облік економічних, соціально-політичних та інших факторів розвитку певної сфери життєдіяльності суспільства, що входять у коло дослідження студента. Наукова обґрунтованість індивідуальної роботи студента означає, що підготовлений проект акту є вільним від неув'язок, логічних суперечностей. Його норми не тільки юридично і логічно взаємопов'язані між собою, але й скоординовані з нормами інших, близьких йому по темі нормативно-правових актів.

Таким чином, забезпечити наукову обґрунтованість проекту акту означає створити умови для підготовки юридично грамотного, коректного з точки зору сучасних вимог юридичної техніки.

Технологія створення проекту акту передбачає певні правила застосування правової науки. Так, в умовах юридичного плюралізму при виконанні індивідуального завдання студентам рекомендується підбирати праці авторів, що відстоюють різні точки зору, тоді з'явиться можливість порівняти їх аргументацію і тим самим створити в результаті досконалий по формі і змісту проект нормативно-правового акту.

Забезпечити наукову обґрунтованість допоможе також розробка студентом наукової концепції проекту акту, яка включає формулювання основної ідеї, цілі і предмету регулювання майбутнього акту, загальної характеристики та оцінки стану правового регулювання відповідних суспільних відносин та наслідки реалізації проекту акту.